

NIEUWSBRIEF December 2015

2015-26 Uittfasering DGA-pensioen: afkopen en er komt geen oudedagssparen voor terug

Staatssecretaris Wiebes heeft op 17 december 2015 een nieuwe brief naar de Tweede Kamer gestuurd met oplossingsrichtingen voor pensioen in eigen beheer.

Wiebes wil elke mogelijkheid van oudedagsvoorziening in eigen beheer afschaffen. Voor bestaande pensioenvoorzieningen stelt hij voor om in 2017 tegen fiscale voorziening af te kopen, en dan over 80% van die waarde afrekenen. Voor een BV met compensabele verliezen is dat interessant. Maar het punt is juist dat veel DGA's die afrekening niet kunnen betalen en dientengevolge blijven zitten met een hoge commerciële voorziening en onderdekking bij de *assets*. Eerder werd nog gesproken over een vervanger van pensioen: oudedagssparen in eigen beheer (OSEB). De huidige pensioenvoorziening kon tegen fiscale waarde worden omgezet in oudedagssparen. Dat vervolgens na ingang – 67 jaar of 5 jaar na de AOW-datum van de DGA – een soort bancaire lijfrente wordt van 20 jaar. Maar dat is niet eenvoudig genoeg volgens Wiebes, omdat er ook altijd DGA's zullen zijn die premievrije pensioenen in eigen beheer laten zitten.

***Noot:** Wiebes ziet een nieuw fiscaal spaarvehikel in eigen beheer niet zitten. Maar waarom komt Wiebes niet op het idee om de fiscale voorziening als omzettingswaarde te laten aanwenden voor een pensioen op basis van beschikbare koopsom, met al dan niet vervolgpremies op basis van een staffel, als de BV haar pensioentoezegging wil blijven continueren. Wij hebben er moeite mee dat het ministerie van Financiën een voorziening met een oudedagsbestemming alsmaar wil laten cashen als het vehikel in ongenade is geraakt. Om te voorkomen dat het pensioenkapitaal een financieringsfunctie in de onderneming gaat vervullen, kan een afgezonderde belegging worden voorgeschreven. Er ontstaat dan in de toekomst geen mismatch meer tussen voor pensioen opzijgezette middelen en de (pensioen)verplichting op de balans. Evenmin is er nog een spagaat in fiscale en commerciële waardering en de dividendruimte is goed te bepalen. Flankerend beleid: Nabestaandenpensioentoezeggingen en arbeidsongeschiktheidspensioenen moeten verplicht extern worden (her)verzekerd voor zover de pensioentoezegging inhoudt dat in geval van overlijden een hoger bedrag nodig kan zijn dan de op dat moment aanwezige verplichting. De Werkgroep Ondernemerspensioen heeft in haar laatste rapport ook al een voorkeur bespeurd naar een beschikbare premieregeling en er hoeft geen heel nieuwe fiscale faciliteit voor in het leven te worden geroepen.*

2015-27 Afstandsverklaringen van pensioendeelname door werknemers: Beter van niet

Kan een werkgever toestaan dat een werknemer niet wenst deel te nemen aan een door werkgever aangegane collectieve pensioenregeling voor alle personeel? Het is een vraagstuk dat regelmatig terugkomt in de praktijk. Het laten tekenen van een afstandsverklaring kwam vooral in het verleden vrij algemeen voor. De werkgever sloot dan toch een arbeidsovereenkomst met deze werknemer en meldde hem vervolgens niet aan bij de verzekeraar. Een werkgever loopt hierbij gevaar om alsnog aangesproken te worden voor ontstane pensioenschade:

- Na aanvang van de werkzaamheden heeft werkgever maar één maand de tijd om te informeren of er wel of geen pensioenaanbod wordt gedaan;
- In de uitvoeringsovereenkomst met de verzekeraar is in de regel bepaald dat iedere werknemer verplicht moet worden aangemeld;

NIEUWSBRIEF December 2015

- Een goed geredigeerde afstandsverklaring (beter: “verklaring inzake het niet overeengekomen zijn van een pensioenregeling”) zal bij herhaling moeten worden bevestigd door werknemer. Er kunnen zich later omstandigheden voordoen waardoor hij zich bedenkt.
- DNB verlangt (met een al dan niet terechte verwijzing naar art. 5 PW) sinds 2012 van verzekeraars dat zij altijd moeten uitkeren, zelfs als zij niet op de hoogte zijn van het bestaan van betreffende medewerker. Om die reden heeft Nationale Nederlanden de afstandsverklaringen inmiddels verboden. De verzekeraar zal zich overigens beroepen op een verhaalsrecht op de werkgever als deze heeft verzuimd het pensioen te verzekeren.

Advies: Het beste is om als werkgever geen keuze te bieden: “Als u bij ons in dienst komt dan maakt pensioen verplicht deel uit van het arbeidsvoorwaardenpakket, of u dat nu leuk vindt of niet.” En als het al zo is dat een aantal werknemers niet zijn aangemeld (al dan niet met een of andere afstandsverklaring), laat dan een pensioenspecialist de situatie reviewen om daarna eventuele risico’s weg te nemen. Overigens is de verantwoordelijkheid voor onjuiste salarissen en parttimepercentages ook bij de verzekeraar gelegd, waardoor een verzekeraar ook hiervoor een verhaalsrecht op werkgever zal willen.

2015-28 Vertrek bij een bedrijfstakpensioenfonds? Let op voor eindafrekening aan werkgever

Er kunnen een aantal redenen zijn waarom een werkgever haar pensioenregeling beëindigt bij een bedrijfstakpensioenfonds. Vrijstelling van verplichte deelname kan zich bijvoorbeeld voordoen als er een eigen cao is, door groepsvorming met andere bedrijven of door te laag beleggingsrendement (gerelateerd aan een gemiddelde score). Soms zijn er verzekerde alternatieven die goedkoper zijn, zeker als er een relatief jong personeelsbestand is en de pensioenpremies daardoor lager zijn dan een doorsneepremie bij het fonds. In alle genoemde gevallen zal het pensioenfonds aan de hand van bepaalde rekenregels berekenen in hoeverre door het vertrek van de deelnemende werknemers de dekkinggraad van het pensioenfonds verwatert en er daardoor steunbetalingen nodig zijn. Die rekening wordt een vergoeding voor verzekeringstechnisch nadeel genoemd en kan behoorlijk oplopen. Deze vergoeding moet niet worden verward met de bijbetalingsverplichting in geval van individuele waardeoverdracht van pensioen bij wisseling van werkgever.

Maar ook als een werkgever haar vrijwillige aansluiting bij een pensioenfonds opzegt, kan in de uitvoeringsovereenkomst zijn bepaald dat een dergelijke vergoeding verschuldigd is. Het is dan zaak om eerst te bekijken of het voordeel van lagere pensioenpremies na overstappen opweegt tegen de vergoeding die het pensioenfonds bij vertrek in rekening brengt. Neem daarom als werkgever nooit een definitief besluit om te vertrekken zonder de financiële consequenties daarvan te kennen, nog afgezien van de communicatie-eisen aan deelnemers die met een dergelijk besluit gepaard gaan.

2015-29 Hoge Raad bevestigt vrijval DGA-pensioenverplichting na overdracht

De overdrachtswaarde van een pensioenverplichting jegens een DGA dient tegen commerciële grondslagen te worden vastgesteld. Bij de overnemende BV kan dan vrijval ontstaan bij de fiscale jaarwinstbepaling door verschillen in rentepercentages (de wettelijke rekenrente – zie art. 3.29 Wet IB 2001 – van minimaal 4%, versus de commerciële lagere rente) en het verbod op leeftijdsterugstellingen (zie art. 8 lid 6 Wet VPB 1969). De Hoge Raad heeft op 16 oktober 2015 (ECLI:NL:HR:2015:3082) voor het eerst bevestigd dat de wettelijke waarderingsregels

NIEUWSBRIEF December 2015

(jaarwinstbepalingen) tot vrijval bij de overnemende BV leiden. De Hoge Raad bevestigde de eerdere uitspraak van Hof Den Haag en volgde de conclusie van de AG.

Ook bij de omzetting van een stamrechtkapitaal in een periodieke uitkering kan vrijval ontstaan. Hof Den Haag oordeelt op 16 juni dit jaar echter – in een curieuze uitspraak – dat er geen vrijval optreedt (zie ECLI:NL:GHDHA:2015:1984). De staatssecretaris heeft hoger beroep aangetekend. Dus ook hier zal de Hoge Raad zich moeten uitspreken.

2015-30 Overgangstermijn aanpassing pensioenopbouwpercentage

De Belastingdienst vindt sinds ongeveer een jaar dat een pensioen dat ingaat op de eerste dag van de maand waarin deelnemer 67 jaar wordt niet dezelfde opbouw mag hebben als een pensioen dat ingaat op de dag waarop deelnemer 67 jaar wordt. Veel werkgevers zijn weer genoodzaakt een pensioenwijzigingstraject in gang te zetten om een minuscule verlaging door te voeren. Voor het eerst werd ook een tabel opgenomen met opbouwpercentages bij een pensioenrichtleeftijd van 66 11/12 jaar, voor situaties waarin het ouderdomspensioen ingaat op de eerste dag van de maand waarin iemand 67 jaar wordt. Zie item 2015-7 van onze Nieuwsbrief Augustus 2015. In eerste instantie hoefde zo'n fiscaal maximale regeling tot 2017 niet actuariael herrekend te worden. De staatssecretaris van Financiën heeft inmiddels besloten dat hij deze tijdelijke overgangperiode verlengt tot 1 januari 2018. Daarmee is de overgangstermijn gelijk geworden aan die voor de aanpassing van AOW-franchises in combinatieregelingen (zie item 2015-9) en dat is wel zo praktisch.

Da Vinci Pensioenadvies wenst u een in alle opzichten voorspoedig 2016 toe.

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal – complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesities aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief?

Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.

Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.